

ПАТРІАРХАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО
ПІДТРИМУЄ ВЛАДИКУ
І. БОРЕЦЬКОГО

Нью Йорк (М.Г.). — У п'ятницю, 14-го квітня ц.р., тут відбулося надзвичайне засідання Крайової Управи Українського Патріархального Товариства в ЗСА у зв'язку з тим, що префект Східної Конгрегації Кардинал Симон Люрдусамі настигливо вимагає негайної резигнації з уряду і престолу Єпископа Торонто і Східної Канади для українця Владика Ізидора Борецького, незаконно приміюючи канон 401 Кодексу канонічного права для Латинської Церкви.

Засідання відкрив і ним проводив у відсутності голови інж. Олександра Пришляка д-р Володимир Пушкар. На засіданні спокійно і рішуче розглядали і проаналізовано всі аспекти цієї справи, що її безпартійно висунула Східна Конгрегація. Після широкої дискусії учасники засідання прийшли до однозначного ствердження, що причиною до такого нерозважливого й зайвого кроку Східної Конгрегації не є канон 401, який до речі не відноситься до Помісної УКЦеркви, тобто, що єпископ після 75 років життя мусить резигнувати, але в першу чергу є те, що Владика Борецький не тільки обороняє і обороняє, але й користується правами, які належать Помісній УКЦеркві.

Управу сподіється, що вірні Помісної УКЦеркви також стануть в обороні прав УКЦеркви, а тим самим в обороні Владика І. Борецького, який під сучасною пору відзначає 50-річчя душпастирської праці і 40-річчя єпископства.

В Чикаго відбулося свято
Карпатської України

Чикаго (Н.Н.). — Місцева громада гідно і торжественно відзначила 50-ліття проголошення самостійності Карпатської України вчорашню зустріч у суботу, 1-го квітня ц.р.

З метою відзначення цієї річниці оформився ювілейний комітет, що його покликали представники громадських, молодіжних і комбатантських організацій, у складі: інж. Орест Баранник, Іванна Гринюк, д-р Василь Маркус, Роман Припхан, Юрій Чернявський та Микола Яшко. З комітетом тісно співпрацювали: Дмитро Грушецький та Юліан Юриниш. До почесного комітету запрошено о. протоієрея Степана Женчука, уродженця Прип'ятини, та ветерана-діячів на Закарпатті, інж.

Юрія Артюшенка та інж. Антона Куциньського. Свято почалося відправою Панахиди українським католицьким і православним духовенством у соборі св. Володимира і Ольги за полягали. Очолив відправу Владика Інокентій Лотоцький, ЧСВВ. Співав чудовим київським напівом хор з православної церкви св. Андрія в Блумінгдейл під орудою д-ра Василя Трухлого. Отець Женчук виголосив відповідне слово, згадуючи усіх тих, що життя своє віддали за волю цієї найменшої української землі перед п'ятидесяти роками.

Після відправи присутні перейшли до аудиторії собору, де зібралося біля 400 осіб. Перед відповідно від-

(Закінчення на стор. 4)

О. Федаш вручає нагороду першунам, дружині „Чорноморці“ Пласт. Зліва стоять О. Напора, О. Твардовський і Е. Іванців.

Мейплуд, Н.Дж. (О.Т.). — Тут в спортивних залах середньої школи Колумбія в суботу, 15-го квітня успішно пройшли 32-гі першества відбіванки Української Спортової Централі Америки і Канади, в яких учасниками були 17 дружин, разом понад 180 спортсменів і спортсменок.

Згідно із висланими змаганнями, звання чемпіонів в жіночій групі здобула дру-

жина УСВТ „Чорноморська Січ“ Ньюарк, а в групі чоловіків Пласт „Чорноморці“.

Церемонія офіційного відкриття змагань, що її провели О. Твардовський, керівник спортової активності УСВТ „Ч.Січ“, О. Лесюк, ланковий відбіванки УСЦАК, і А. Воробець, координатор братської діяльності УНС, відбулася в суботу вранці, після чого на

„УКРАЇНА: СПЛЯЧИЙ
ВЕЛЕТЕНЬ ПРОКИДАЄТЬСЯ“

Торонто (В.Б.). — Під таким заголовком канадська англомовна газета „Торонто Стар“ помістила статтю-репортаж свого шефа пресового бюро в Москві Стівена Гендельмана, який нещодавно відбув подорож в Україну, яка є „сильною станцією“ й головним продуктом харчів для цілого Союзу.

Треба признати, що автор статті добре орієнтується в політичній історії України.

Автор починає свій репортаж згадкою про активіста в ділянці людських прав Сергія Набокова, якого КГБ арештувало в київському ресторані, в якому він пив каву з своєю дружиною. Суддя присудив Набокову 10 днів ув'язнення за те, що в час проголошення гласності й перебудови критикував Володимира Щербицького на публічному зібранні. Звільнений з тюрми Набоков сказав: „Не багато тут (в Україні) змінилося. Те що мені трапилося, діється кожного дня“.

Впровадження двох десятиліть 71-літній Щербицький, незмінний правитель України, твердо тримає під тиском союзу політичної машини. Давній спільник неславного Леоніда Брежнєва, В. Щербицький далі залишився при владі, а тій його падає на реформаторський рух всього СРСР. Поет і провідник Народного Руху України Іван Драч так висловився про Щербицького: „Ніхто не повірить у силу перебудови так довго, поки наші місцеві правителі не будуть позбавлені влади“.

А всіма є ознаки послаблення сили реакційних представників влади. „Немає сумніву — заявив львівський поет і політичний діяч Ростислав Братунь — що настала хвиля від-

(Закінчення на стор. 3)

Д-Р О.Субтельний виступав
в Оттаві

Оттава (С.Яворський). — Вже четвертий рік підтримкою Товариства Українських Канадських Професіоналів і Підприємців в Оттаві та Інституту соціальних і східноєвропейських студій Карлтонського університету, в п'ятницю, 17-го березня, відбулася чергова

меморіальна лекція ім. Івана Франка. Цього року доповідачем був проф. Орест Субтельний, професор історичного відділу університету Йорк в Торонто, автор нещодавно виданої і найбільш сучасної „Історії України“ в англійській мові. Темою його доповіді було: „Рефлексії про українську історію та про її істориків“.

В своїй доповіді проф. Субтельний присвятив багато уваги фактові, що Україна не мала тривалих державних традицій і зараховувалась до так званих „неісторичних“ націй, в якій брак державних традицій відзначався також на її історіографії. Проф. Субтельний сказав, що найважливіший український історик Михайло Грушевський не звертав належної уваги в своїх працях на питання державності та політичної сили, зате присвячував майже всю свою увагу народо-

ві. Лише Вячеслав Липинський з початку ХХ століття почав пропагувати ідею державності. Проф.Субтельний звернув увагу на те, що українська правдіна верства, дворянство і шляхта, дуже скоро денационалізувалися і асимілювалися в ряди російського дворянства чи польської шляхти. Українські міста були також сильно спольонізовані або зрусифіковані. Це вплинуло на запердя української мови, бо вона була живина переважно по селах.

Доповідач ставився схарактеризувати причини української бездержавності. Він також згадав про географічне положення України і про брак природних бар'єрів, які хоронили б країну перед ворогами. Іншою причиною був брак здібного проводу. Проф. Субтельний сказав, що серед українців бракувало

(Закінчення на стор. 4)

Польща реабілітувала посмертно
політиків і старшин армії

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Як подає польське пресове агентство ПАП, польський Уряд реабілітував ще в 1971 році генерала Андерса, колишнього провідника селянської партії Миколайчика і 75 старшин армії Андерса, які усі втратили після Другої світової війни польське громадянство, тому, що відмовилися повернутися до комуністичної Польщі. Хоча від цієї реабілітації проминуло 18 років ніби досі не подав її до публічного відома.

Тепер, в дні 15-го березня 1989 року, ПАП помістило в пресі ко вістку при чому заважусь, що теперішній уряд висловив своє негодуювання на тих, що досі затримували це рішення звільнити від

вини і надати знову громадянство „заслуженим комбатантам Другої світової війни“. Рівночасно ПАП цитує заяву міністерства, в якому оправдуються, що „навіть різкі різниці в політичних поглядах не повинні доводити до того щоб викинути поза рами польське громадянство осіб, які мають патріотичні заслуги“.

Вже кілька тижнів перед опублікуванням спізненої постанови прем'єр-міністра Раковський останньому із ще живучих генералів армії Андерса, Мачекові написав особистого листа, в якому висловив свій жаль, що так несправедливо з ним поведися.

Польща реабілітувала посмертно політиків і старшин армії

Поїздка українських підприємців
в Україну відкликана

Торонто. — Як інформував Степан Яворський в числі з 31-го березня ц.р., в Україну мала виїхати 50 українських підприємців з Канади, для розглянення можливостей торговельних зв'язків з Україною.

В останніх днях советський уряд повідомив організаторів поїздки, щоб відложили цей план з весни на осінь. Помімо всіх приготувань учасників і численних переговорів щодо програми з представниками советського уряду і торговельною палатою України, подорож не відбудеться, про що повідомлено усім, що зголосилися до участі.

У СВІТІ

ЛОНДОНСЬКА ГАЗЕТА „Сандей Телеграф“, покликаючись на інформацію отриману із ЗСА, повідомила, що лівійський диктатор полковник Муаммар Каддафі був одним з ініціаторів підкадення бомби до пасажирського американського літака „Боїнг-747“ компанії „Пан-Американ“, який в грудні минулого року розірвався в повітрі і усі 270 пасажирів і обслуга загинули. Згідно з цією інформацією в британській газеті, Каддафі влаштував у Триполі зустріч ватажків терористичних груп, в тому числі представників Палестинської Визвольної Організації. На цьому „зібранні“ предметом розмов були різні терористичні акти і можливість захоплення, або збирання американського літака напередодні Різдва Христового. „Сандей Телеграф“ пише, що американська розвідка знає про це хто брав участь в нападі і що було у програмі обговорення. Після появи інформації, лівійське пресове агентство категорично заперечило „провокаційну“ версію британського повідомлення.

ЧОТИРИ МОЛОДІ ПАЛЕСТИНЦІ, звинувачивши голови лахами, тобто замаскувавшись, силою вдерлися до помешкання 43-літньої палестинської жінки і вбили її ножами. Агентство Асоційейтед Пресс інформує, що причиною нападу була співпраця палестинців з ізраїльськими окупантами. Надіра булою мала нібито доносити ізраїльцям про „змову“ палестинців і підготову нападів на ізраїльські військові і поліційні частини.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ГРЕЦІЇ Андреас Папандреу вніс до суду скаргу проти американського журналу „Тайм“ за образу і наклепи на його особу. Грецького прем'єра на суді в Лондоні репрезентуватиме адвокат Ленард Бодін, який заявив кореспондентам, що обрано Великобританію для того, що англійські закони дають більш вигідні для Папандреу виграти процес. „Такої можливості в З'єднаних Штатах Америки він не мав би“, — заявив Бодін. В Англії треба тільки доказати, що журнал видрукував статтю і що вона була образливою і неправдивою. Йдеться про статтю надруковану в „Таймі“ з 13-го березня ц.р. в якій закидалось грецькому прем'єрові, що він привласнив собі мільйони доларів, які він отримав шляхом перекупства. Головним джерелом для написання статті автором Робертом Аджемьяном була його розмова з грецьким банкіром Георгієм Коскотасом.

ВІДОМИЙ СОВЕТСЬКИЙ ЖУРНАЛ „Огоньок“ повідомив, що за минулі 15 років в Советському Союзі було прийняти 50 спроб повітряного піратства. Всі переплювання літаків були спричинені двома факторами, — пише „Огоньок“, — бажанням покинути країну і бажанням скоро доробитися, тобто отримати викуп за звільнення літака і пасажирів. Найкращим способом охоронити цивільне повітряне летунство є видати кожному, хто хоче виїхати з СРСР, дельну візу і паспорт. „Чомусь й досі притримуються дивних правил примусового затримування людей, які не хочуть жити в нашій країні. Між ними є й так багато малописемних, алкоголіків, наркоманів, злочинців. Можливо їм буде легше увійти до літака не з пістолем, а з візною в кишені“, — пише журнал. При тому „Огоньок“ інформує, що в 1988 році було зліквідовано у пасажирів 250 одиниць різноманітної зброї, 411 кілограмів експлозивних матеріалів і 86,177 ножів.

КОЛИШНІЙ ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИЙ перший секретар Комуністичної партії і передсідник „Празької весни“ Александер Дубчек, не буде реабілітований, — заявив Мільош Якеш, теперішній керівник після зустрічі з советським генеральним секретарем і головою Президії Верховної Ради Міхалом Горбачовим. „Ми не будемо займатися реабілітацією Дубчека“, — заявив Якеш, — і не думамос давати йому можливості повернутися назад до політичної діяльності. На пресовій конференції в Москві Якеш відмовився від коментування справи Дубчека.

(Закінчення на стор. 3)

ЗАГИНУЛО 47 МОРЯКІВ НА
ВІЙСЬКОВОМУ КОРАБЛІ „АЙОВА“

Вашінгтон. — Принаймні 47 моряків (дехто каже більше), загинули під час експлозії на військовому кораблі „Айова“, який брав участь у військових вправах приблизно 300 миль від Пуерто Ріко. Офіційні речники П'ятагону заявили, що експлозії настигла у відділі найбільших у світі корабельних гармат, які обстрілювали позначені об'єкти на морі під час загальних весняних маневрів другої американської флоти у яких брали участь також кораблі з Бразилії і Венесуелі.

Число вбитих воїків може бути вищим, — заявили представники Пентагону, — які ще в тому часі не мали докладних інформацій про кількість жертв. Конрад-мірал Стів Барнет, речник головної квартири другої військової флоти заявив у Норфолк, що число загинувших взятє радше з листи призначених моряків до обслуговування тієї частини гармат, яка експлодувала, а не з перераховування трупів воїків.

Катастрофа вибуху на військовому кораблі такого типу була першою від 1972 року, коли у В'єтнамі від подібного експлозії, розриву гармат, загинуло тоді 20 моряків, а кільканадцять були поранені. В цьому випадку про число поранених покищо навіть не згадують.

Пожежу на покладах корабля „Айова“ вдалося відносно скоро погасити, а велику частину амуніції, головне тяжких гарматних стрілен, було поспішно затоплено, щоб не допустити воєнно до складу з амуніцією, яка експлодувала була б знищила цілковито корабель і могло загинути багато більше моряків. Після погашення пожежі 58,000 тонн військовий корабель вже не був загрозливий і немає такої загрози, що він може затонути у зв'язку з пошкод-

женням самої структури корабля. Корабель „Айова“ власною „силою“ наблизався до літаконосця „Корал“, який знаходився приблизно 200 миль від Пуерто Ріко, і серйозніше поранених моряків перенесено на літаконосець для оглядин і медичної допомоги. Багато моряків перевезуть до шпиталів транспортними кораблями, або гелікоптерами. Корабель „Айова“ відплив до військової морської бази Ріувелдс Родс у Пуерто Ріко.

Президент Джордж Буш зарядив переведення докладного слідства вибуху. До слідчої комісії, крім військових спеціалістів з морської флоти, входять також представники уряду назначені секретарем флоти у порозумінні з Центральною американською розвідкою агенцією (Сі-Ай-Ей) і генеральним штабом армії.

„Ми втратили багато молодих, вишкolenних і надійних людей, — заявив Президент ЗСА, — і довго пам'ятатимемо саму трагедію і біль, який змусив переносити тепер їхні рідні і шлий американський нарід“.

СИМПОЗИУМ В
МЕНОР КОЛЕДЖІ

Дженкінгтон, Па. — Відділ релігійних студій Менор коледжу влаштував весняний симпозиум в суботу, 29-го квітня ц.р., від 9-ої вранці до 3-ої по полудні, тут на кемпусі коледжу в Денкінгтоні. Тема симпозиуму — „Українське християнство: чи воно визволене?“ Доповідаччями будуть: Сестра Антонія Лашок, ЧСВВ, отець Давид Петрас і отець Мирослав Татарин. По дальшій інформації і заомовленнях слід телефонувати на число (215) 885-2360.

В АМЕРИЦІ

УРЯДОВИЙ ЗВІТ ЗА ПЕРШИЙ квартал цього року виказує, що ціни в березні підійшли вгору на 0,5 відсотка, втримуючи загальну інфляцію в країні на висоті 6,1 відсотка. Найбільше зросли ціни на харчі, електрику, бензину та газ. Зріст цін на ці товари в такому відношенні мабуть продовжуватимуться, як кажуть аналітики. Ще один продукт вибився посеред інших, а це жіночий одяг. У звіті підкреслено, що найбільший зріст в цінах виявився в околиці Нью Йорку, бо аж на цілий відсоток.

ВСІ ТРИ ТЕЛЕВІЗІЙНІ мережі в ЗСА турбуються тим, що постійно втрачають глядачів, зокрема в найкращих годинах вечора. Не зважаючи на те, що мережа ЕН-Бі-Сі веде перед у підбірці програм у вечірніх годинах, згідно з опитами навіть ця мережа бере ці тенденції дуже серйозно. Телевізійні мережі ЕН-Бі-Сі, Сі-Бі-Ес та ЕН-Бі-Сі твердять, що найбільшою причиною їхнього горя є не тільки наслідки п'ятимісячного страйку сценаристів, але й зріст кабельної телевізії, що здобуває собі глядачів з дня на день.

АДНАН КАШОГГІ, САВДІЙСЬКИЙ фінансист заарештований у вівторок, 19-го квітня ц.р., в столиці Швейцарії Берні. виявляється центральною особою в різноманітних фінансових махінаціях, зокрема перепродаванні зброї впродовж останніх двох десятиліть. Його арешт — це наслідок домагань американського Уряду, який хоче його судити за бандітизм, обман і перешкоди в правосудді. Однак найбільшого його провиню є те, що він перепродав всякого рода земельні трансакції в імені колишнього філіппінського диктатора Фердинанда Маркоса та його дружини Імелди в околицях Нью Йорку.

СЕНАТОР ДЕЙВИД БОРЕН, голова Комісії в справах розвідки в Сенаті, заявив, що дістав заперення від Уряду президента Джорджа Буша, що знайдуть гроші на те, щоб поліпшити сателіти, які збирають інформації про дотримання СССР угод щодо озброєння. Конгрес поставив вимогу щодо поліпшення цих сателітів йшло в парі з одобренням договору зі Советським Союзом в справі ракет середнього засягу.

В ІНДІЯНОПОЛІСІ, ІНД. мале дівчатко, будучи з матір'ю в крамниці „Кей Март“, взяло в руки коробку зі зубною пастою, яка вибухла в руках дитини. П'ятилітній Ерін Бовер втратив чотири пальчики лівої руки, ушкодження ока та тулуба, а її мати була також легко поранена осколком бомби. Місцеві поліційні власті не отримали жадного повідомлення чи попередження, як то звичайно буває, про цей запланований вибух.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ заявив, що, не зважаючи на деякі „чесні непорозуміння“ між ним та профспілковим робітництвом, він хоче втримувати сильні зв'язки з профспілками. Ці погляди він висловив перед групою 3,000 провідників на конгресі будівельних профспілок Америки у Вашингтоні. Ця перша промова президента Дж. Буша до представників організованого робітництва від коли він став Президентом була замітна його теплим прийняттям у протилежності до попередніх взаємовідносин з Урядом і президентом Роналдом Регеном.

СВОБОДА

SVOBODA (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

SVOBODA (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проблема етики у державній верхівці

Правду кажучи, етична поведінка повинна стосуватися не тільки осіб із державного апарату, але осіб на всіх становищах і всіх живучих чоловіків та жінок. Християнську етику схоплюють у 10-ти Заповідях Божих. Але жаб збирає, коли глянуть доволу, що тепер діється у світі, зокрема в Америці. І не тільки тепер. Уже в VI сторіччя перед намі Христу були в античній Греції цінники, які глузували з усіх чеснот. Філософ і політичний діяч Нікколо Макіавеллі, італієць, проголосив у XV сторіччі тезу, що „Всі засоби добрі, які ведуть до цілі“. Це було явне заперечення потреби, ба навіть необхідності зберігати принципи етики. Якщо всі засоби добрі, які ведуть до цілі, то згорі виправданим є кожне злодійство, крадіж, обман, шантаж чи навіть вбивство, яке потрібне злочинцям, щоб замаскувати свій злочин. Законодавство у демократичних країнах такого не визнає. Але всі авторитарні режими, які мали і мають під різними титулами фактичних диктаторів, у практиці трималися і тримаються доктрини Макіавеллі. Україна й український нарід знає це найкраще на тернистому шляху своєї історії. У польській історико-політичній літературі є здебільшого поляками промовчаний твір Лозінського „Правом і Левем“, в якому автор доводив безправство шляхетської Польщі. Що й казати про кровожадних тиранів античного світу, як Нерон і Калігула, про Джингісхана, про Атилю, що його прозвали „Бичем Божим“, про новітніх тиранів, як Гітлер, Сталін і всі опричники з поліційних апаратів, які були і є підпорами диктаторів.

Проте, хоч у демократичному світі діється також багато неетичного, хоч існують в Америці на високих становищах мультимільйонери, яких діди-батьки доробилися великого маєтку в часі прогібів на нелегальній продукції і торгівлі алкогольом, проте є й відомі випадки, як ламалася політична кар'єра осіб, що легковажили собі етиці. Перший віцепрезидент Річард Ніксон. Спіро Егню був примушений зректися свого становища, хоч став був дуже популярний, — коли виявилось, що взяв популяційний — прозорим серпанком закритий — хабар. Хабарництво було у царській Росії і є по нинішній день засобом, без якого сирій людині важко жити. У Західній Європі і в Америці з їх високим стандартом життя виявлене хабарництво високого урядовця набирає розголосу, як скандал. Проблема етики у державному апараті гостро актуалізувалася за президентури Джорджа Буша. Однією з його перших заяв було заповідження, що його Уряд і весь державний апарат мусять зберігати строгі принципи етики. Десять місяців тому появились перші пресові закиди проти голови демократичної більшості в нижній Палаті Конгресу, що він має у своєму минулому вчинки, які суперечать з принципами етики, що їх схвалював був сам Конгрес. До цих принципів належить так званий конфлікт інтересів — виконання праці обраного законодавця і одночасно зарібкування, яке перечесть тим його обов'язкам. У минулий понеділок, 17-го квітня ц. р. проголошено, що комісія етики в Палаті Репрезентантів, яка складалася з шести демократів і шости республіканців, всіма 12 голосами, одностайно рішення оприлюднити, що після 10-тимісячного слідства, яке дало грубезну стирту документальних свідчень, члени комісії „знайшли підстави повірити“, що Джим Райт провинився у 69-ох конкретних випадках. Найбільш очевидним закидом проти Райта є те, що його дружина дістала високоплатну працю у підприємстві, який був зацікавлений у законі, що федеральний уряд рятуватиме від банкрутства кредитові каси. Джим Райт дістав безпосередньо чи за посередництвом своєї дружини розкішне помешкання („кондомініум“), високої вартості авто і в заміну за багатотисячний гонорар за його промови — купували велику кількість його нещодавно виданої книжки. Такі й інші подібні інші закиди. Кожний з них ніби не перечесть законів, але перечесть етиці. У випадку Райта — це тим паче клопітлива для Демократичної партії справа, що згідно з Конституцією — голова партійної більшості в нижній палаті Конгресу — у випадку смерті чи нездатності президента і віцепрезидента — стає найближчим мешканцем Білого Дому. Справа Райта ще не закінчена. Він уперто твердить, що є невинний, невинна його дружина. Райт буде зізнаватися в Комісії етики і після того відбудеться голосування на пленумі Палати Репрезентантів. Грозить йому „догана“, або повне виправдання. Але те, слідство і ті закиди припинять до Джима Райта і це для Демократичної партії, дуже немила справа.

Конкуренти з Інституту гематології в Москві, які створили нещадний варіант „штурми крові“, „Перфукол“, підтримували віцепрезидентом АН СРСР академіком Ю. Овчинниковим, Міністерством охорони здоров'я і „компетентними Органами“, оголосили проф. Бєляйцеву жаклиним злочинцем, результати його дослідів суцільною „фікцією“, а створену ним „штучну кров“ — справжньою „отрутою“.

Насправді ж токсичним виявився якраз препарат „Перфукол“, тобто інший варіант „штучної крові“, створений в Московському інституті гематології й переливання крові, де працювали солідні люди та й було їх там набагато більше, ніж у лабораторії Бєляйцева. Вони займалися проблемою „штучної крові“ щільні 15 років, а першому отримав у своїй невеликій лабораторії проф. Бєляйцев, створивши „Перфторан“ усього за д'ятей років. І стало це більшим на очі авторам нещадного „Перфуколу“. Керівник лабораторії Інституту гематології Н. І. Афонін особисто написав листи в різні інстанції. Ю. Овчинников зформував комісію із прихильників „Перфуколу“ й добувся накладення вето на „Перфторан“.

Почалася кампанія переслідування проти директора Інституту біофізики членкореспондента АН СРСР Р.

Н. Осока

СТАЛІНЩИНА ВСЕ ЩЕ ЖИВА

Р. Іваніцького, проф. Бєляйцева і його колег. Їх звинувачували у проведенні „дослідів на людях“, які нібито потрапили після цього в реанімацію, а Бєляйцев „будував собі дачу, розплачуючись спиртом“. Чутки ширилися — одна за одну страшилась. Люди в Пушкіно почали дивитися на проф. Бєляйцева, як на кривавого злочинця.

Після п'яти принизливих допитів і обшуків у лабораторії, вдома й на дачі, професор Бєляйцев повисів. Не переніс тих жаклиних образів і звинувачень, котрі кидали йому в вічі цинічні некомпетентні працівники КГБ, демонструючи своє поведінкою повну владу над беззахисним професором. Це сталося в грудні 1985 року. А працівники КГБ і прокуратори продовжували розслідувати „страшні злочини“, влаштувавши працівникам лабораторії по кілька п'ятигодинних допитів і висуваючи безпідставні, але страшні звинувачення.

Вивчивши всі матеріали цієї справи, А. Ріскін встановив, що слідство почалося з доносів і анонімів. Інціатори кампанії не гребували ніякими засобами, щоб опорочити честь, добре ім'я людей, які створили

„Перфторан“. У діях майже всіх комісій Мінздраву та Президії АН СРСР, які з літа 1985 року одна за одною протягали трьох років ревізували винахід „Перфторану“, а також у діях „компетентних органів“ простежувалася певна спрямованість: беззастережно давали хід анонімним листам і доносам, старанно вшукуючи в інституті людей, які будь-коли мали конфлікт з проф. Бєляйцевим, послідовно ігнорували висновки двох наукових рад по створенню „Перфторану“, не брали до уваги відгуків країнних медиків Союзного Союзу, що проводили випробування препарату в умовах клініки. За всім цим відчувалася чиясь невидима владна рука. Члени комісії та слідчі явно отримали дозвіл на свавільні й безкарні дії.

З документів видно, що проти розробки „Перфторану“ в лабораторії Бєляйцева виступав віцепрезидент Академії наук СРСР, з ним був повністю згоден голова комісії секції хіміко-технологічних і біологічних наук АН СРСР, в чій руках були фінанси, кадри, закордонні поїздки тощо. Цієї ж позиції дотримувався куратор центру біологічних досліджень в Пушкіно.

Та А. Ріскін виявив, що всі ці посади одночасно займала та ж сама людина: віцепрезидент АН СРСР Ю. А. Овчинников. І мав він на те свої причини, бо в 1980-1981 роках Ю. Овчинников сам очолював цю багатобачну програму. Але в 1982 році президент академії Александров зробив висновок, що академік Овчинников не може керувати цією програмою. В нього також були на це вагомі причини. Цей пост запропонували директору Інституту біофізики в Пушкіно членові-кореспонденту АН СРСР Р. І. Іваніцькому. Але той відмовився й рекомендував кандидатуру видатного фахівця з хімії фортулеловидів академіка І. Л. Куняніна.

З тих пір почалися в Інституті всі лиха, бо Ю. Овчинников не пробачив такої „несправедливості“. Так з'явилися звинувачення в пророблюванні „дослідів на людях“, у „порушеннях зі спирмом“, у „зловживаннях службовим становищем“, у „саморекламаванні“. Слідство негайно знайшло „докази“: дача, автомашини, гараж, вдома знайшли 150 грамів спирту. Хіба ж це не докази? Професора Бєляйцева зняли з роботи й довели до самотубства. Потім з'явилися за академіків Іваніцького і Третяка, й також почали старанно перевіряти всіх, хто мав будь-

(Закінчення на стор. 4)

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДІЯЧІВ ТРЕБА ПІДТРИМУВАТИ

Стаття М. Платковського „Події в Україні і єдність у діячості“ („Свобода“, з 8-го квітня ц. р.) заслуговує на увагу. Йдеться про ролі ідеології в наших теперішніх політичних настановах. Нема сумніву, що на поселеннях ми повинні заступати неохотно наші самостійницькі ідеї, як пише автор, але автор не надто чітко підкреслює, що ми не повинні дорікати нашим борцям на батьківщині, коли вони не дотримуються той же ідеологічної лінії. Політичні гасла мають сенс і можуть мати успіх, коли є кому їх відстоювати. Ситуація в Україні не та, що в Естонії, чи Грузії. Наші маси потапають у малоросійщині. З того їх треба вперед витягнути, їх приготувати, заки виносити більш революційні постулати. Це завдання здійснюють нині в Україні, йдучи рука в руку, і партія і Спілки Письменників України, і колишні каторжники з

Української Гельсінської Спілки та інші організації, ними інспіровані.

Розуміючи сучасні умови, є дуже прикро коли діячам в Україні, партійним, чи не партійним, робиться докори ідеологічного порядку. Ось таке стрінуло Драча, коли молода людина поставила йому питання виразно провокуючого характеру. Читаючи статтю Платковського, хотілось би, щоб автор поклав був теж крапку над „і“ та звернув увагу на те, що в нинішній стадії боротьби за права України виносити теоретичні, ідеологічні питання не час і місце. Нам треба діячів в Україні підтримувати всіми силами і засобами, а головне духово, а не відбирати їм наснагу критичизмом, яким би він ідеологічно „чистим“ не був.

Микола Бараболяк

Риверсайд, Іллі.

„ДАНТИСТ“ ЧИ „ДЕНТИСТ“?

Присемно було мені прочитати в підписаному ініціалами М. К., дописі п. з. „Нова лікар-дантист в Чикаго“ („Свобода“ з 8-го квітня ц. р.), що ось маємо небуденного зубного лікаря, який одночасно є дентистом, тобто знавцем італійського поета Данте Аліґ'єрі. Але, ось, розчурування. Д-р Таїса І. Бурачинська є тільки зубним лікарем-дантистом.

Звідки взялася плутанина „дантист“ — „дантист“? Це латинське слово, яке стало міжнародним, з виїмком французької мови, походить від „dens“ — зуб. „Словник чужомовних слів“ Бойкова, Ізюмова, Калішевського, Трохименка, виданий у В-ві „Української Радянської Енциклопедії“, Харків-Київ 1932 і перевиданий В-вом М. Борецького в Нью Йорку в 1955 році на сторінці 124-й подає слово „дантист“ із позначкою „фр.“, тобто французької мови. Всі українські словники безкритично подають неправильно „дантист“, в тому й словник Голоскевича, який не є ідеальний і тому вимагає виправлення.

Українська мова замість запозичити його з оригінальної мови, присвоїла собі його за посередництвом російської мови з французької. За часів Петра І російські люблячи в запозиченнях із німецької мови („зонтик“, „галстук“ тощо) і

французької мови, в даному випадку „дантист“.

Коли вживається слово чужого походження, тоді найкраще взяти його в оригінальному звучанні, а не за посередництвом іншої мови, бо не завжди мовні закони й дух мови різних народів є ті самі, чи такі самі.

У нас сталося це, мабуть, із двох причин — з необхідності українців на східних землях із клясицині мовою й безкритичне наслідування мови, „старшого брата“, як це видно з заміщення сучасної української мови русизмами: „урок“, „канікули“, „парта“, „азард“, „філармонія“ (адже є „гармонія“, „гармонійний“, а не „армонія“, „армонійний“), „кафедра“, „омоніон“ („гомоніон“). Це все через те, що російська мова не має звуку „г“, тільки „х“ й „г“ і в неї це оправдане, але українська мова має всі три звуки „г“, „г“, „х“, отже зайво наслідувати російську.

Таке незнання клясицині мови видно і з вживанням на окреслення „річниць“ слова „анали“ замість „аннали“, бо це слово теж латинського походження „аннум“, значить — рік. Слово „анали“ звучить у нас неестетично, бо латинське слово „anus“ означає відхідну кишку.

Володимир Барагура

Вудгейвен, Н. Й.

Еміграційний уряд в Москві, ОВІР, несподівано для усіх, видав паспорт і візу довголітньому „рефюзнікові“ Сергієві Петрову, який старався про виїзд з СРСР від 1981 року, тобто зараз після того, як він одружився з американкою Вірджінією Джансон. 36-річному Петрову відмовляли у видачі візи з причини „секретності“, тобто попереднього його затруднення на роботі, на якій він був втасмичений у справу, які, мовляв, можуть пошкодити СССР за кордоном. У його справі безпосередньо інтервенували колишній президент Роналд Реген і державний секретар Джордж Шульц.

на Лемківщину й тут опинився в УПА. Знову так, як це було перед тим, коли його арештувало німецьке гестапо. Був кілька років підпілля, а навіть в початі Стугу. Мав задоволення, бо служив рідній справі. Взуларах з польськими заставами та військовими частинами мав щастя. Однак, скріплені польські сили перемогли. Мій співрозмовець попав у полон й опинився на важких допитах та поліційних тортурах. Пригадалься передувальні часи, хоча часто польські тортури були гіршими. Врешті він опинився перед польським судом, де присуджено йому 15 років тюрми. Думав, що тут дійсно буде йому кінець (в калетному жаргоні „капличка“). Прийшов, однак, 1955 рік, час амністії Гомулки й наш співрозмовець опинився на волі. УБЕ (Ужонд Безпеченства) остеріг його, що не буде про своє перебування в УПА з ніким говорити, а тим більше писати. Приречення він дотримував дуже строго. Однак, саме УБЕ на праці стало з бігом часу поширювати вістки, що наш співрозмовець, це колишній „галамака“ з УПА. Коли вістка стала вкінці надто голосною, його звільнили з праці і позбавили всіх матеріальних засобів до життя. Відклики до повітового уряду праці, воевідського уряду, а навіть до самої Варшави, нічого не допомогли.

У чорній розпущі наш співрозмовець рішився написати листа до прем'єра Циранкевича. Почав від його перебування в Авішвіці, про його участь — перший і другий раз в УПА. Переказав точно свою справу в суді на роботі, про провокації УБЕ, про амністію. Точно зі всіма деталями його Одиссея була переказана в довгих передвогих зажаленнях. Була це остання дошка рятунку, — говорив мій співрозмовець. При цьому надіявся на найгірше. Яка була його радість, коли в кілька тижнів пізніше наспів лист від прем'єра Циранкевича з наказом привернення нашому співрозмовцеві всіх втрачених прав, відшкодування та виплати йому певної пенсії за час позбавлення можливості працювати. Свою історію мій співрозмовець закінчив словами: „Це була людина, яка мала в глибині свого серця почування не тільки для своїх, але також для людей інших національностей“.

Дійсно, він був інший від багатьох його сучасників і його співробітників. Обсервуючи Юзефа Циранкевича в Авішвіці й порівнюючи з різними мосдорфами, які розпинали б українці живцем. Циранкевич був людиною в повному значенні того слова. Був патріотом, який у важких політичних і державних ситуаціях польського народу служив своїй батьківщині.

Юрій Р. Рибак

ЛОС АНДЖЕЛЕС ТА НЬО ЙОРК У СВІТЛІ ЗМІН

економіки“ — за словами Маріо Квемо, губернатора штату Нью Йорк — „помагав заповнювати готелі, давав зайняти друкарням і давав задоволення“. Присутність великих фірм не було благословенням, бо підвищили ціни за приміщення і кошти енергії. Це пекучо відчули у своєму розвитку та існуванні малі, нефінансові підприємства від фотографічних студій та етнічних ресторанів до театрів... У 1985-87 роках завдяки динаміці індустріальних фірм створено у ЗСА чверть мільйона більше виробничих зайнят. У тому ж самому часі ньюйоркські фірми післили у безробіття 6 відсотків своїх працівників! Але це все ще не все. Сучасний стан слабкого долара зробив місто одним із найслабших економічних місць у країні. У висліді кількості порожніх бізнесових бюр зростає та може вплинути відомо на вартість нерухомого майна комерційних об'єктів. Уміжчасі Лос Анджелес стало привабливим для динамічної економіки виробництва з орієнтацією на антрепренерів. Тут є кращі можливості для етнічних меншин та іммігрантів. Згідно зі статистикою у 1985 році, один на вісім іноземнороджених американців подавали Лос Анджелес, як місце свого постійного замешкання. Тому і не диво,

що це місто провадить перед у загальному числі американських підприємств, що їх мають еспанці та мурини, а головною азійці, яких тут на 50 відс. більше, ніж у Нью Йорку.

У загальному іммігранти помагають перетворити провінційне колись Лос Анджелес на космополітичний культурний центр із експортом музики, фільму та телевізійних програм. Місто, можна б сказати, репрезентує стиль життя, яке люди бачають і в тому знаходять повну підтримку у... японців. Токіо більш цікавиться тим, що тут діється, ніж це є у Нью Йорку! Між рядками преси не тяжко завважити, що Лос Анджелес кидає виклик Нью Йорку у ділянці фінансових послуг. І чому цього не має робити, коли дало приставище представникам поважних, іноземних фінансових установ? Банкірництво розвивається, ось хоча б на прикладі з 1980-85 років, де банкові депозити збільшилися, а шадниць збільшилися до 60 відс. більше. А що буде в Нью Йорку? Тут депозити зменшилися!

І незалежно від нагальної економічної і культурної розвою над Лос Анджелесом за часів Дамокля меч, що є символом повсякчасної небезпеки, — а у цьому випадку — землетрусу, який у кожній хвилині

може виявити свою нищівну силу... Виглядає, однак, що мешканці не дуже беруть собі це до серця, бо надали є мрійникам економічної золоті майбутності на канві прагматизму дня... І чому ж це так? Відповіді на це важко, бо тут діло з людською поведінкою відколює світ існує. Тому і не диво, що питання людського наставлення до життя присявлять був колись свою увагу теж Іван Франко у вірші п. з. „Притча про життя“... А було це в Індії! На чоловіка, що йшов степом безлюдним напав лев... Тікаючи від лева, насхочив він на глибоченну балку та завис на скельному обриві, тримаючись худі берізки...

.....А в тім — диво? На гілках берізки Побачив той нещасний чоловік Гніздо чмелів. У щільнику малому Було там трохи меду... ..Солодощі меду Заставили його про все забути: Про льва, що вив йому над головою, Про миші, що його підпору гризли, І про дракона, що внизу грозив, І про гадюку, що у стіп сичала. Про все, про все забув той чоловік. Найшовши в тих краплинах медових Несказану, високу розкіш раю“...

М. Г. Марунчак

МОЄ ПОЧАТКОВЕ ЗНАЙОМСТВО З Ю. ЦИРАНКЕВИЧЕМ

Із Юзефом Циранкевичем ми познайомилися на авшівському „ревірі“ (таборовій лінійці) 1943 року. Він працював спочатку „пфлегером“ (медичним помічником) на 21-му блоці, а пізніше „шрайбером“ на 9-му. Подібну кар'єру робив я на 19-му блоці „ревіру“. На полі ведення канцелярської й познайомилися. Ми мали мало неформальних розмов. Усе наше спілкування стосувалося переносування хворих в'язнів з блоку на блок, ведення їхніх хворобних карт, звільнення реконвалесцентів з табору вої лінійці тощо. Довідався я від нього, що він належав до Польської соціалістичної партії й в Кракові сповняв функції генерального секретаря цієї партії. Часто він заходив до нашої „шрайбштурби“ на 19-му блоці, бо там працював теж головним „шрайбером“ його приятель з Кракова, колишній суддя Зигмунт Роговський. Був він дуже милий і шляхетний співробітник. За такого я уважав Циранкевича. Від обох мені було відомо, що вони не дуже люблять Яна Мосдорфа, видного діяча правого крила Польського демократичного табору.

Якийсь час Циранкевич не було видно на горизонті табору. В часі т. зв. польської таборової підпілля змови на втечу, він був також запропорений до бунка. Кружляли навіть вістки, що його в бункрі „розвалили“ (цебто розстріляли). До речі, це не були рідкі випадки т. зв. „в'язничних розвалок“. Десь по двох місяцях Циранкевич з'явився знову на поверхні табору і далі працював „шрайбером“. Однак з часу звільнення з бунка він став ще більш обережним в розмовах, більш самотнім і так було навіть на вечірніх проходах, де його висока постать здадала сягати великою лісиною.

Коли в 1968 році, в часі Дубчекової відлиги в Чехословаччині, я рішився відвідати Прагу, а одночасно рідних в Польщі, я написав листа до прем'єра Циранкевича і звернувся з моїми планами його відвідати. Не дуже я сподівався відповідей й було миле розчурування, коли наспіла вістка з канцелярії прем'єра про його бажання стрінути мене в своєму кабінеті. Це саме повторила мені його секретарка вдруге в телефоні, коли я тільки зв'язався з

нено після мого прибуття — до Варшави.

Складає, однак, поганий збіг обставин, що саме того дня прем'єра Циранкевича не було у Варшаві. Він був на святкуваннях 25-ліття Польської Народної республіки (ПНР) Польщі у Любліні. Звідси чейже датувався уряд ПНР (1943-1968). Отже треба було ще один день чекати, як сказала секретарка, щоб побачитися з прем'єром. Тим часом мій літак залишав Варшаву у вечірніх годинах того ж самого дня. Не маючи в кишені зайвих грошей, не можна було ризикувати втратою літака й очікування на прем'єра. Був це для мене неочікуваний удар, а це більшим ударом було це для деяких моїх приятелів з Українського Суспільного Культурного Товариства (УСКТ) у Варшаві, які заздалегідь підготували мені листу українських проблем в Польщі, що треба було їх порушити в розмові з прем'єром, розуміється, наскільки ситуація на це була б дозволяла.

У пізніших роках у Канаді, коли я стрічав українських відвідувачів з Польщі, я не оминав нагоди розпитати про Циранкевича, а зокрема про його ставлення до українців. Найчастіше не було жодної відповіді, тільки часом падав твердий осуд, називаючи його вислужником кон'юктурного режиму. Ніхто не заперечував, що був він польським патріотом.

Дві ревелії однієї зустрічі

Серед українських відвідувачів із Польщі несподівано я зустрів в Канаді мені добре відомого українського політичного в'язня з концентраційного табору Авішвіці. Понад сорок років розлуки! Спочатку ми один одного не пізнали, а згодом були обидві і сльози. Звичайно, розмова пішла про минуле, про перебування на „ревірі“, про його медичну операцію там же, про його звільнення вже советськими військами, бо залишилися він на „ревірі“ в Авішвіці, як нас гнали німці з Авішвіці далі на захід (залишили Авішвіч 18-го січня на наш Шедрий вечір). Мій співрозмовець рішився не йти на Захід, але на Схід. Пішов

Парма, Огайо, ЗСА. Той, хто рухається головою вулиці міста Парми, не може не завважити і не зацікавитися, не зупинитися, щоб оглянути а то й зайти і помолитися в УПСоборі св. Володимира. Так, наприклад, сталося з мною, коли в товаристві адв. Юрія Оришкевича був там влітку 1988 р.

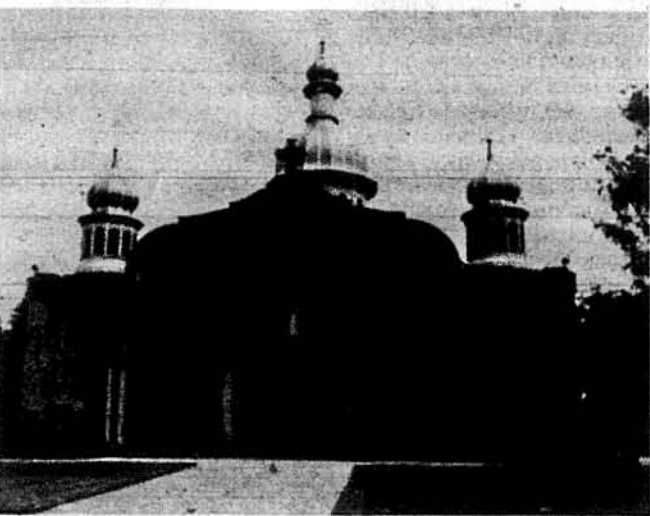
Ця, не дуже висока і велика церква св. Володимира, яка знаходиться на східному боці вулиці State Rd., біля Marioncliffe Dr., і дещо на південь від УКСобору св. Йосафата, є дуже цікавою перлиною української церковної архітектури на всю Парма-Клівлендську околицю. Та церква є святою, що не схожа на другі в тій околиці і тому, можна сказати, вона є унікальною в Пармі і околиці.

Церква має три барокові бані, тобто, грушеподібної форми, дві з них знаходяться на передній по боках, а третя, вища і більша, знаходиться по середині церкви. Ті бані своєю формою надають церкві форму модерного українського стилю бароко. Натомість, сама фасада церкви (перед), з гарною мозаїкою Ісуса Христа, нагадує мені стиль фасади церкви „Всіх Народів“ в долині Олівної Гори в Єрусалимі. Та церква має східний стиль. Архітектором церкви св. Володимира є Назарчук з архітектурної фірми Gary-Moore-Ahtans Inc. Сама церква є 55ф. заввишки, 80ф. завширшки і 110ф. завдовжки. Вона має 400 місць для сидіння, біля 100 стоячих і ще біля 75 місць на хорах.

Історія існування св. Володимирської парафії в Клівленді є вже досить давня, ще з 1924 р. За багато років парафія ослісилася, сконсолідувалася, розрослася і розкорінілася так глибоко в українській громаді що вже витворила свій рідний порядок Служб Божих і створила свою парафіальну традицію, якою тепер плекає і обслуговує свою велику, активну і творчу громаду Парми та Клівленду.

Натомість існування нової св. Володимирської парафії можна числити від

Собор св. Володимира в Пармі

Український православний собор у Пармі.

(Фото: Я. Котла)

року 1953-го, коли клівлендська парафія закупила 10-ть акрів землі в Пармі, околиця на південь від Клівленду. Поки стара громада збирала більше фондів на будову нового храму, вибрала архітектора а відтак і план церкви то часи минули і богослуження відбувалися ще в старій церкві. Шойно в 1965-1966 роках фірма Ferris Const. почала будувати церкву та приміщення для параха на новому місці.

Роки 1966 і 1967 були історичними і радісними для громади новозбудованої церкви св. Володимира. В 1966 р. сл.пам. мит. Іоан. Теодорович в асисті арх. Мстислава Скрипника, параха і багатьох отців пошлях і поблагословив новозбудований Божий Храм. А в 1967 р. ті самі владичи і священники і багато інших разом з мирянами прибули туди знову на VI-ий Собор УПЦ в Америці. У Соборі взяли участь мит. Іоан. арх. Мстислав і єп. Олександр, 64 священників і 86 мирян делегатів. Отож вірні новозбудованого храму були раді і горді вітати і гостити такий поважний пошест духовенства і мирян з різних частин країни в своїм новім приміщенні і похвалитися новим храмом, який ще не був зовсім викінчений.

Сьогодні церква св. Володимира має чим похвалитися. В середині церкви можна, наприклад, бачити регарні орнаментальні візерунки мистця Білінського та миті вітражі роботи Бобриса Макаренка. Є теж прекрасний Іконостас барокового стилю з 45-тма іконами які розписали Святослав Макаренко і Н. Сомко. Іконостас є дерев'яний з цікавою різьбою мистця Когутича.

Отож церква св. Володимира має чим похвалитися, але найбільше з свого унікального досягнення з нагоди Тисячоліття Хрищення України. А саме, з мозаїки Хрищення України величиною 40' на 45' роботи мистця Ф. Маршони з Кантон, Огайо. Ця мозаїка була відкрита і посвячена Владиками Константином з Чикаго і Антонієм з Вашингтону під час величавого парафіального святкування Тисячоліття Хрищення України, яке відбулося в неділю 13-го грудня 1988. Клівлендський щоденник „The Plain Dealer“ на своїй першій сторінці широко описав ту радісну подію.

Церква в Пармі, українська і не українська, мають одну спільну рису: вони мають багато земельної пошлості. Міські церкви в Канаді чи деінде не мають такої люксову. Церква св. Володимира посядає аж три акри землі. Крім церкви тут знаходиться церковний дім а біля нього є ще досить місця для стоянки авт і для інших дозвілених потреб.

Церква являє собою модерну, однопверхову і зручну споруду з великою залезою для концертів або бенкетів, з кухнею, ідальною та з різними кімнатами на такі потреби як школа, конференції, сходи, канцелярії та бібліотека, біля якої висить на стіні цікавий великий плакат-пам'ятник присвячений Хрищенню України. Бібліотека розростається в вже нараховує 3,000

книжок. В ній знаходяться теж мистецькі експонати: писанки, різьба, вишивки і т.п.

Парафія нараховує біля 1,200 душ і багато з них є активними при церкві і є членами різних організацій. Отож той будинок є постійно вживаний парафіальною школою, церковним Братством і Сестричками, Укр. Православною Лігою, клубом, 60 Плюс, школою танців та гри на бандурі, англо-муним хором і вівтарною дружиною, а найбільше клубом любителів вареників! Вживають його і парацерковні організації та гуртки як, наприклад, „Каштан“ — танцювальний ансамбль.

За церковною пошлостю, через дорогу W 33 Rd. Str., продовжується друга церковна пошлості. Тут, між іншим, знаходяться дві хати: одна для параха емерита о. Степана Ганкевича, а друга для о. параха Івана Наконечного, який прибув до Парми в 1987 з УПЦеркви св. Вознесіння у Майплевуд, Н.Дж. Отець Наконечний, роджений у Скрентоні, Па., здобув богословську освіту в Коледжі св. Андрія в Вінніпегу і був висвячений у сан ієрея Владикою Мстиславом в 1972 р. В праці йому ревно допомагає пані добродійка Мар'яна, яка також доглядає і виховує двоє дітей, 11-річну Меланію і 8-річного Михасика.

Крім отців Ганкевича та Наконечного при церкві теж допомагає, як сотрудник, о. Михайло Михайлюк. Богослуження відправляються в українській і в англійській мові як і також в тих мовах проповідуються. При церкві є великий хор, біля 45-ти членів, під дир. Олега Махляка.

Крім того, що церква в Пармі має багато земельної пошлості, треба абсолютно не забути і виразно підкреслити що вони мають ще одну спільну рису. А саме, любов до вареників або до пирогів, як тут їх теж називають. На тих варениках існують всі церковні організації і на тих варениках фінансуються всі події. Я не міг повірити в це аж поки мій супутник Юрій не показав мені чергу при одній із церков, де в черзі чекали, щоб закупили вареники жінки, чоловіки, діти, чорні і білі та іншого тину людей. У нас, в Огайї, це не до подумання і навіть не до уявлення, ідея! Що за фінансовий інтерес!

Отож, хто матиме нагоду проїжджати через місто Парма, то сердечно заохочуюсь вступити на молитву або на відвідини в УПСобор св. Володимира на шалеву дальшу дорогу. Адреса собору: 5913 State Rd., Parma, Ohio, U.S.A., 44134.

Д-р О. Субтельний...

(Закінчення зі стор. 1)

визначних провідників тому, що не було в нас державності і тим самим не було можливості виховати великих державних мужів.

Історики XIX століття, такі як Костомаров, Драгоманов і Грушевський, підкреслювали демократизм української нації і не признавали елітарності провідної верстви народу. Зате більш сучасні історики, такі

як Липинський, Оглоблин і Марченко, звертали увагу на необхідність української еліти і на державницьку орієнтацію.

Проф. Субтельний зазначає, що хоч воно звучить несприродно, але єдині історики в сучасний період, які мають можливість об'єктивно досліджувати українську історію, знаходяться поза межами України.

В часах сталінського терору українські історики були фізично винищені а тепер історія України утворюється з історією Комуністичної партії. Тому тепер багато молодих істориків у вільному світі розробляють специфічні аспекти української історіографії як наприклад історію українського села (проф. Іван Павло Гімка), або історію українського жіночого руху (проф. Марта Хом'як-Богачевська).

Після доповіді проф. Субтельний відповідав на питання. Голова Товариства Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців Марія Латишевська подякувала доповідачеві за цікаву та інформативну лекцію.

100-ЛІТТЯ
А. ГІТЛЕРА

В інформації п.з. „Неонацистські відзначення 100-ліття гітлерівського режиму“ (п.з.) слід справити на „відзначення 100-ліття дня народження Адольфа Гітлера“ — Ред.

Українці в ЗСА звичайно знаходяться в середовищі виключно українських або виключно американських. Від десяти років ньюйоркські українці мають нагоду раз на рік бути частиною чогось міжнародного, але в той же час і рідного: це Слов'янський фестиваль. Його влаштував Slavic Heritage Council of America, Inc., щоб усвідомити американців про етнічне походження і культурну спадщину слов'ян. Крім українців, у фестивалі беруть участь також білоруси, болгарі, поляки, росіяни, серби, словаки, словенці і югослави.

Цьогорічний фестиваль відбувся 28-го січня 1989 року в Еліс Толлі Голд, в Ліנקолн Центрі. Сцена була прикрашена великими написами „Вітаємо“ кожного мовою. Було дев'ять ансамблів з групами співу, танців і хорів. Кожна національність виступала зі своїми традиційними народними танками, піснями, обрядами і в ручно вишитих строях. Ефект був кольоровий, а настрої бадьорі. Через велике зацікавлення в цьому імпрезою минулими роками, цього року було дві програми — популундська і вечірка, і квитки на оба представлення були заздалегідь випродані.

Представниками українців на Слов'янському фестивалі вже третій рік підряд були „Сизокрили“, тан-

„Сизокрили“ на Слов'янському фестивалі

„Сизокрили“ на Слов'янському фестивалі в Ліנקолн Центрі.

цювальна група під проводом Роми Прійми-Богачевської. По полудні вони виконали два танки: „Лемко“ і „Гопак“ у стилізованих регіональних строях. Ввечері вони виступили з „Закарпатською сюїтою“ (шо складалася з трьох танків: „Закарпатський“, „Тропотинка“ і „Дробойка“) і на кінець знову „Гопаком“.

Публіка прихильно сприймала кожен виступ наших молодих танцюристів, а „Гопак“ своїм жвавим ритмом і швидкими кроками, як завжди, викликав ентузіазм і пози-

тивний відгук у глядачів. Програма закінчилася гучно і енергійно.

Ансамбль „Сизокрили“ має осідок в Нью Йорку, хоча багато танцюристів доїжджає з дальших околиць. Групу засновано в 1978 році і вона складається з студентів і молодих професіоналістів у віці 15-25 років, які приходять щотижнево на лекції балету, а влітку відбувають інтенсивний трижильний танцювальний курс. Їх в'язє спільна любов до української культури і танку. Крім на-

родних танців, „Сизокрили“ мають в репертуарі стилізовані характерні танки хореографії їхнього провідника Роми Прійми-Богачевської. Крім Ліנקолн центру „Сизокрили“ вже виступали також в Медисон Сквер Гарден, Гарден Арт Центрі в Нью Джерсі, Айзенгавер Парку на Лонг Айленді, Конвеншн Голд в Албані і т.д. та є добре відомі на сценах „Верховини“ і Союзівки, де шолита танцюють.

Олена Юрчук

„Україна...“

(Закінчення зі стор. 1)

бачить національне відродження у сепаратизмі та ізоляціонізмі. Остерігаємо тих, хто поширює такі ідеї, що вони граються з вогнем“.

Таку промову мав Горбачов саме в день, коли КГБ арештувало Набокова й чотирьох інших активістів.

В інтерв'ю після візиту Горбачова деякі українці висловили сумніви щодо політичного змагання в Україні. „Деякі люди були розчаровані, що Горбачов не відрубав Шербицькому голови — сказав один член Спільки Письменників України у Києві, — але правдою є, що поки при владі залишиться бюрократичний апарат, немає значення, хто буде в провіді“.

Тайна Шербицького лежить у його здібності створити всесильну базу, якою він втілюється в Україні. Вибрано його секретарем компартії України в 1972 році, бо Москва рішала стерти всякі спроби відновлення українського націоналізму. Напружені взаємини між Москвою й Україною сягають XVII століття, часів, коли незалежна Козацька Держава підписала умову (Переяславську) з царем Алексеем для захисту перед польською інвазією, — пише автор. З того часу Росія має претензії до культурних здобутків та політичних прав щодо України. Коли згодом Україна стала змагатися до національної й політичної ідентичності та незалежності, Москва пригрозилася цим нападками твердженням, що „Малоросія“ входить у склад „слов'янської імперії“ з Москвою в провіді.

Більшевицька революція початково визнала право України на самостійність, але швидко з політичних, стратегічних і економічних міркувань відступила від цієї концепції. Події XX століття знівечили українські ступіні війною та політичними утисками. Багато розчарованих українців приєдналися до німецьких збройних сил під час Другої світової війни в боротьбі проти совєтського вельетя і це дало притоку Москві розпочати акцію проти українського націоналізму. Канада дала захист тисячам українських вихідців.

Поміж 1960-70 роками українська інтелігенція намагалася знову використати „відлигу“ після смерті Сталіна, щоб повернутися до свого національного кореня. Але ці заходи закінчилися усуненням провідника Комуністичної партії України Петра Шелеста, який був великим прихильником українського національного руху. Його упадок довів до масового ув'язнення українських письменників та інтелектуалів.

З приходом до влади Горбачова московські реформатори вказали на Шербиць-

127-ий Відділ УНСоюзу відбуде Річні збори

У неділю 15-го січня цього року, після наших великих святкувань Тисячоліття Хрищення України, 127-ий Відділ Братства св. Миколая в Баффало, Н. Й., відбуде річні збори в залі УКЦеркви при вул. Фулмор і О'Найда.

Збори відкритимого Відділу В. Шарван привітав присутніх, відмовлено молитву й вшановано хвилиною мовчання померлих членів, яких було сім у минулому році.

Голова подав порядок нарад, який прийнято без змін. Зборами провадив голова відділу В. Шарван, який подякувавши за довір'я, попросив представника баффалівської округи Василя Сивенького до президії. Протокол з попередніх зборів відчитала мгр Надія Ільківська і його прийнято без змін. Фінансовий секретар М. Гаравус звітувала про членський і фінансовий стан Відділу, який нараховує 326 дорослих членів і 58 у дитячому департаменті. Прийнято 10-ть нових членів у минулому році, чотири члени одержали допомогу в сумі 400 дол., один член — студентську стипендію в сумі 200 дол. Відділ одержав з Головної Канцелярії УНСоюзу, дивідендів на суму 10,000 дол., і їх виплачено членам відділу.

Касир П. Гаравус звітував про фінансовий стан Відділу до 31-го грудня 1988 року. Готівка в касі на 1989 рік становить 788.96 дол.

Голова Відділу В. Шарван усвоєму звіту сказав, що рік праці за нами, праця нашого Відділу є завітна, як можна бачити зі звітів Марії Гаравус. Наш Відділ приєднав нових членів й старався, як міг, обслужити тих членів, що є забезпечені полісами в нашому 127-му Відділі. Я дуже задоволений, що ми усі є заангажовані в різних організаціях і комітетах, шим ми допомогли величаво відзначувати Тисячоліття Хрищення України. І я на хвилях естеру допомагав, — сказав він, — наш Відділ власне через тих людей дав свій вклад праці для баффалівської громади.

Д. Пітолай

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО

внутрішні хвороби

приймає у Кейніс і виїжджає на виклики додів.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО

Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймає тільки за попереднім домовленням

Адреса у Мангеттені

ROCKEFELLER CENTER

630 5th Ave., Room 1803

New York, N.Y. 10020

Адреса у Кейніс

105-37 64th Avenue

Forest Hills, N.Y. 11375

(718) 459-0111

УКРАЇНСЬКІ ТАНЦОВАЛЬНІ ТАБОРИ 1989

„Верховина“, Глен Спей, Н. Й.

Рома Прійма-Богачевська, мистецький керівник

• „WORKSHOP“ — 25-го червня — 16-го липня

Курси для завансованих танцюристів від 16-го року життя, вгору

• ТАБОРИ для МОЛОДІ — 23-го липня — 5-го серпня

Від 8-16 років життя

• Гостинні викладачі: ВАЛЕНТИНА ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ, ЛЮБОВ ВОЛИНЕЦЬ, ЯРОСЛАВ КЛУНЬ

• В програмі: УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНЦІ, ХАРАКТЕРНІ, БАЛЕТ ТА ХОРЕОГРАФІЯ

• ВИКЛАДИ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЕТНОГРАФІЮ, ПОБУТ, ЗВИЧАЇ та ПОШУ

По інформації:

UKRAINIAN DANCE CAMP

c/o Roma Pryma-Bohachevsky

523 East 14th Street, New York, N.Y. 10009 ■ (212) 677-7187

За посередництвом ГЕНРІ МІХАЛЬСЬКОГО

УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ ПІСНІ І ТАНКУ ОСЛАВ'ЯНИ КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ по ЗСА І КАНАДІ

що його спонзорує

Український Народний Союз і Комітет Українців Канади

ГАМІЛТОН, Онт. — Субота, 22-го квітня, 7:30 веч.

Delta Secondary School Aud., 1284 Maine St. E.

ТОРОНТО, Онт. — Неділя, 23-го квітня, 3-тя і 7-ма веч.

Convention Centre Theatre, 255 Front Street W.

МОНТРЕАЛЬ, Кве. — Вівторок, 25-го квітня, 7:30 веч.

Rosemont High, 3737 Beaubien St. E.

Квитки добути в українських крамницях і при касі.

Ділюся сумною вісткою,
що 15-го квітня 1989 р.
відійшла від нас
моя Найдорожча ДРУЖИНА

бл. п.

ТЕТЯНА ЧАПЛЕНКО,
ур. Михайлова

ПОХОРОН відбувся 18-го квітня 1989 р. о год. 11-й ранку, на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Брук, Нью Джерсі.

У невимовному смутку,

ЮРІЙ ЧАПЛЕНКО

